

"IES de Ortigueira": a mellor homenaxe ao pobo unido que decidiu mollarse para conseguilo.

Cúmprense 40 anos da posta en funcionamento do Instituto de Ortigueira e un pequeno grupo de persoas que pasamos polas súas aulas tomamos a iniciativa de organizar unha xornada de convivencia con tal motivo. Trátase de propiciar o reencontro, como é normal, mais tamén se trata de facer un recoñecemento á comisión que fixo as xestións para que a nosa comarca contase con este servizo público e ao profesorado e persoal de administración que entregaron á comunidade educativa a súa dedicación durante máis ou menos tempo ao longo destes catro decenios.

No proceso de preparación do encontro, puxémonos en contacto co actual director, o profesor Carlos Emilio Rodríguez Legarreta, que nos ofreceu a colaboración persoal e institucional e que nos fixo de guía nunha visita ás instalacións que nos deixou moi gratamente impresionados. Nese ambiente, mantivemos a conversa que agora compartimos a través das páxinas de La Voz de Ortigueira.

O actual director do Instituto é fillo dun dos integrantes da comisión veciñal que tomou a iniciativa para que contásemos na comarca cun centro oficial para a obtención do título de bacharelato. Quen formaba aquela comisión? Como recordaba teu pai aquela experiencia?

Naquela comisión había persoas de Ortigueira e tamén representantes das diferentes parroquias. Eu penso que non se debe personalizar. Está este semanario para quen desexe ir á historia. Meu pai, coma moitos outros pais e nais, con 4 fillos daquela, que despois foron cinco, tiña un interese lóxico en que o instituto viñese para Ortigueira, pois era iso ou ir pensando en cambiar de pobo. Non lles quedaba outra. Por iso houbo tanta unión.

Cando o Instituto xa conseguira consolidarse, Carlos Emilio Rodríguez Legarreta foi alumno do centro. Como viviu o cambio do grupo escolar para o centro de bacharelato?

A verdade é que era unha revolución. Pasabas do colexio de EXB no que todo estaba moi medido e no que a diversidade do profesorado non pasaba de certos límites, aínda que había excepcións, a un novo centro no que atopabas persoal moi diverso desde o punto de vista ideolóxico, o que sen dúbida é moi enriquecedor para o pensamento dos nenos. Penso que nós como alumnos, e Ortigueira en xeral, ficou sorprendida ante tanta diversidade. Penso que o Instituto, con todo aquel profesorado novo que ía chegando de diferentes partes de Galiza e do estado aportou moita luz ao pobo, recién rematada a ditadura.

Tamén é verdade que daquela aínda non estaban ben definidas as funcións nos centros e o cambio era tan radical que se producían numerosas situacións de descontrol que hoxe serían impensábeis en centros educativos. Eran outros tempos.

Dirixindo a vista para o pasado, como valoras o paso como alumno polo Instituto? Cal é o balance?

O balance é moi positivo, non só porque é unha etapa decisiva na vida de todas as persoas, mais tamén por esa apertura que tanta diversidade ideolóxica aportaba ao noso

intelecto. Ata podería nomear profesorado do centro que, mesmo sen ser alumno del, influíu de xeito directo no xeito que teño de entender o mundo eu, e supoño que moitas máis persoas. E lembro de xeito especial a Jorge Peteiro, o meu primeiro titor, que non tiña vocación de docente e deixou o ensino ao ano seguinte, mais que axudou a entender que no mundo das belas artes había moitos máis camiños dos que pasaban polo noso limitado entendemento. A súa traxectoria de éxito como artista foi seguida por moitos de nós. E aí é onde podemos entender que ás veces as mensaxes tardan en ser entendidas polo alumnado.

Desde cando o ex-alumno é profesor do centro? E desde cando está comprometido coa súa xestión?

Eu só deixei o instituto seis anos, cinco para facer os meus estudos e un para preparar o CAP e a oposición. Voltei como profesor no ano 95 e no 97 fun escollido por Albino para exercer de vicedirector. Desde aquela fun pasando por todos os cargos segundo as necesidades, e no ano 2012 decidín presentarme para director. En total levo 21 anos no equipo directivo, onde todos facemos de todo, ata reparacións.

Agora mesmo cal é o número de alumnado matriculado? Dese total, cantos mozos e mozas están cursando formación profesional?

Agora somos 254, e deles temos 11 na FP básica e 15 na FP de grao Medio. Realmente é unha porcentaxe pequena. A sociedade aínda non remata de entender que hai que aumentar a porcentaxe de persoas que estudien FP, e Ortigueira tivo tal teima por mandar aos seus fillos á Universidade que descuidou esta rama formativa moitos anos.

Para atender toda esta diversidade, con que recursos humanos conta o centro? A cantas persoas dá traballo?

O centro chegou a ter máis de 50 persoas empregadas. Na actualidade, como consecuencia do aumento das horas semanais de traballo ao profesorado somos 44, 38 para a docencia, e seis para administración e servizos. Ademais hai outra persoa que atende a cafetería, e unha empresa que xestiona un pequeno comedor escolar, polo que somos a segunda “empresa” de Ortigueira en postos de traballo, despois do Concello.

Neste momento, cales son as prioridades da xestión directiva?

A prioridade é a de atender do mellor xeito á diversidade. Non perder a ningunha persoa como consecuencia do baixo rendemento académico e das circunstancias persoais que moitas veces dan lugar a el. Penso que aí estamos a marcar a diferenza con outros centros. Cando o goberno implantou a FP básica, lonxe de vermos iso como un problema, decidimos anticiparnos e invertir na adaptación dos espazos no que impartila coa mellor calidade. O profesorado, no lugar de cargar contra a administración pola improvisación púxose mans á obra, e eles mesmos, co alumnado, transformaron dúas aulas en talleres, e o centro mercou maquinaria e pediu parte dela a outros centros que tiñan ciclos formativos parados. A sociedade ten que comprender que agora máis ca nunca a formación profesional é o futuro, e nós levamos moitos anos pelexando por isto. Porque aínda hai quen pensa que o instituto é só un lugar de preparación de bachareles, e hai outros camiños tanto ou máis importantes, que o mercado laboral está a requerir. No

que ten que ver coa ESO e o Bacharelato tratamos de manter unha boa oferta formativa, e valoramos de xeito moi positivo a implicación de todo o profesorado na organización de numerosas actividades extraescolares.

Na xornada do próximo 3 de novembro poderemos contar cunha visita guiada para que xente da comarca poda ver en primeiro plano o equipamento do centro?

O centro é da xente de Ortigueira, e iso é algo que tratamos de explicar sempre aos pequenos. De feito, as circunstancias que precederon á súa construción, fan que desde o equipo directivo consideráramos que non debe levar o nome de ninguén, porque foi o pobo unido, en Ortigueira e na emigración, o que decidiu mollarse para acadar aqueles oito millóns de pesetas que faltaban para a súa construción. E o nome “IES de Ortigueira” é a mellor homenaxe que podemos facer a todos eles.

Polo tanto, aínda que a idea do centro era agardar ao 50 aniversario desde o equipo directivo estamos a disposición do que Ortigueira e o requira de nós.

Bernardo Penabade (alumno da primeira promoción, antigo profesor do centro e profesor de Lingua Galega no IES Perdouro de Burela)